

9. Географічна структура зовнішньої торгівлі України товарами : архіви по роках / Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2014/zd/ztt/ztt_u/arh_ztt2014.html

10. Наукова та інноваційна діяльність в Україні : статистичний збірник [Електронний ресурс] / від за вип. Кармазіна О.О. // Державна служба статистики України. – 2015. – Режим доступу: http://ukrstat.org/uk/druk/publicat/kat_u/publnauka_u.htm

11. Система економічної безпеки держави / під заг. ред. д.е.н., проф. Сухорукова А.І. // НІПМБ при РНБО України. – К.: ВД «Стилос», 2009. – 685 с. – С. 147–150.

12. Позиція України в рейтингу країн світу за індексом глобальної конкурентоспроможності 2016–2017. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://edclub.com.ua/analitika/pozyciya-ukrayiny-v-reytingu-krayin-svitu-za-indeksom-globalnoyi-konkurentospromozhnosti-1>

В.Д. МУСИЄНКО,
к.т.н., доцент, Київський національний економічний університет
ім. Вадима Гетьмана Криворізький економічний інститут
А.В. ДМИТРИВ,
магістр, Київський національний економічний університет
ім. Вадима Гетьмана Криворізький економічний інститут

Управління економічною безпекою суб'єкта господарювання в умовах інноваційного розвитку

У статті визначено сутність та взаємозв'язок між інноваційним розвитком та економічною безпекою підприємств. Розглянуто низку факторів, що гальмують інноваційну активність. Досліджено показники та індикатори, які кількісно характеризують рівень економічної та інноваційної безпеки.

Ключові слова: інновації, економічна безпека, інноваційний розвиток, економічне зростання.

А.В. ДМИТРИВ,
магістр, Киевский национальный экономический университет им. Вадима
Гетьмана Криворожский экономический институт
В.Д. МУСИЄНКО,
к.т.н., доцент, Киевский национальный экономический университет
им. Вадима Гетьмана Криворожский экономический институт

Управление экономической безопасностью предприятия в условиях инновационного развития

В статье определена сущность и взаимосвязь между инновационным развитием и экономической безопасностью предприятий. Рассмотрен ряд факторов, тормозящих инновационную активность. Исследованы показатели и индикаторы, которые количественно характеризуют уровень экономической и инновационной безопасности.

Ключевые слова: инновации, экономическая безопасность, инновационное развитие, экономический рост.

V. MUSIENKO,
Candidate of Technical Sciences, Associate Professor,
Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman Kryvy Rih Economic Institute
A. DMITRY,
Master's degree, Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman Kryvy Rih Economic Institute

Management of economic security of an enterprise in conditions of innovative development

The article defines the essence and interrelation between innovation development and economic security of enterprises. A number of factors inhibiting innovation activity are considered. The indicators and indicators quantifying the level of economic and innovation security are investigated.

Key words: innovation, economic security, innovation development, economic growth.

Постановка проблеми. Серед проблемних питань економіки та управління підприємствами реального сектору економіки останнє десятиріччя найбільш актуальними залишаються питання управління інноваційним розвитком підприємства та управління процесами забезпечення його економічної безпеки.

Стабільне економічне зростання у всіх галузях економіки будь якої країни на пряму залежить від динаміки та рівня розвитку інноваційної сфери, наукомістких галузей та технологій. Забезпечення стрімкого та динамічного економічного розвитку потребує відповідного рівня технічного, технологічного, наукового, кадрового забезпечення, необхідного для розробки та запровадження нових інноваційних проектів та відповідного захисту наукової, інноваційної, інтелектуальної та інформаційної власності підприємств та їх розробок, що є питаннями інноваційної безпеки, як складової економічної безпеки підприємств.

Аналіз досліджень та публікацій. Над напрямком інноваційного розвитку, державного регулювання інноваційної діяльності, основ та механізмів її функціонування, впливу інноваційної діяльності на рівень, темпи та механізм економічного зростання, рівень економічної безпеки діяльності підприємств та економіки країн в цілому працювала велика кількість видатних вітчизняних та закордонних вчених: І. Ансофф, І.Бінько, В.М. Гриньова, Л.К. Гитман, Б.М. Данилишин, Дж. Джонк, М.П.Денисенко, М.Д. Еклунд, В.Зомбарт, О.А. Кириченко, М.М. Ермошенко, М.Д. Крондратьєв, А.К. Кінах, П. Портер, А.А. Томпсон, А.І. Сухоруков, В.П. Семиноженко, О.О.Олейніков, М. Фрідмен, В.Г. Федоренко, Ф. Хайек, Й.Шумпетер.

Разом з тим незважаючи на велику кількість досліджень та публікацій, питання інноваційної безпеки як складової економічної безпеки сучасного інноваційного розвитку підприємств не мають достатнього глибокого дослідження та висвітлення, та є перспективним і актуальним напрямком для подальшої науково дослідної діяльності.

Мета статті. У зв'язку з цим метою роботи є визначення ролі інноваційного чинника в підвищенні економічної безпеки окремих суб'єктів господарювання і країни в цілому та обґрунтування необхідності переходу національної економіки на інноваційний шлях розвитку.

Виклад основного матеріалу. Під поняттям «безпека» стосовно будь-якої системи розуміють-

ся стан її стійкості, за якого забезпечуються умови для її сталого розвитку у напрямі, який визначається цілями системи і здійснюється під впливом різних сприятливих та несприятливих факторів. Відтак, сутність економічної безпеки підприємства полягає у такому стані його економічної системи, який може бути охарактеризовано збалансованістю і стійкістю до впливу будь-яких загроз, її здатністю забезпечити стійкий й ефективний розвиток, досягнення своїх власних економічних інтересів [2].

В Україні проблемі забезпечення економічної безпеки значна увага почала приділятися тільки у 90-х роках ХХ ст. після закінчення трансформаційних процесів, пов'язаних із формуванням ринкової економіки.

Питання економічної безпеки ввійшло до нормативних законодавчих документів і посіло вагоме місце в економічних дослідженнях [4].

Найпоширенішим підходом до трактування економічної безпеки є її визначення через захищеність національних інтересів. Законодавство України визначає у якості пріоритетних національних інтересів створення конкурентоспроможної, соціально орієнтованої ринкової економіки, забезпечення постійного зростання рівня життя і добробуту населення та утвердження інноваційної моделі розвитку.

Економічна безпека розглядається як такий стан, який має триєдину сутність:

- незалежність та стабільність функціонування;
- здатність нейтралізувати та протидіяти впливу наявних або потенційних загроз;
- прогресивний розвиток [4].

Економічна безпека є необхідною умовою, що забезпечує існування підприємства. Лише за умови її стійкого рівня керівництво і персонал мають змогу втілювати в життя заходи, спрямовані на досягнення мети підприємства [6].

За сучасних умов розвитку головним вирішальним фактором забезпечення економічної безпеки виступають інновації. Сьогодні ні у кого не викликає сумнівів, що інновації є основою забезпечення конкурентоспроможності на різних ієрархічних рівнях господарської системи (мікрорівні, мезорівні, макрорівні). У свою чергу конкурентоспроможність стає визначальним чинником забезпечення економічної безпеки господарської системи і її стійкого розвитку.

Тому досягнення позитивної динаміки господарської системи в цілому (макроекономічної системи)

ІННОВАЦІЙНО–ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА

і її окремих підсистем нижчого порядку (мезо– і мікроекономічні підсистеми) визначається наявністю інноваційної моделі розвитку економіки, що ґрунтується на взаємодії ключових параметрів «Інновації – конкурентоспроможність – економічна безпека» [1].

Таким чином, на сучасному етапі світового економічного розвитку одним з головних чинників забезпечення економічної безпеки стає інноваційність, тобто здатність системи до безперервного розвитку, оновлення та змін діяльності на основі засвоєння нововведень. Інноваційність також означає використання наявного науково–технічного, інформаційного та інтелектуального потенціалу з метою подальшого розвитку, підвищення результатів діяльності та якості життя. Взаємозв'язок параметрів «Інноваційність – конкурентоспроможність – економічна безпека» наведено на рис. 1.

Головною метою управління економічною безпекою в умовах інноваційного розвитку є мінімізація внутрішніх та зовнішніх загроз, досягнення високої конкурентоспроможності інноваційного потенціалу підприємства, захист комерційної таємниці, організація безпеки персоналу, захист правових аспектів інноваційної діяльності підприємства [5].

Інноваційна складова економічної безпеки – це такий стан економіки, який має наступні ознаки:

– відтворюється науковий потенціал, що продукує інновації;

– існує попит на інновації з боку реального сектору економіки, тобто є готовність сприймати та засвоювати інновації у виробництві;

– діє інфраструктура для розповсюдження, дифузії інновацій, а всі учасники інноваційного процесу, як творці, так і споживачі, вмотивовані брати участь;

– економіка конкурентоспроможна та може протистояти зовнішнім технологічним загрозам у створенні та розповсюдженні інновацій [4].

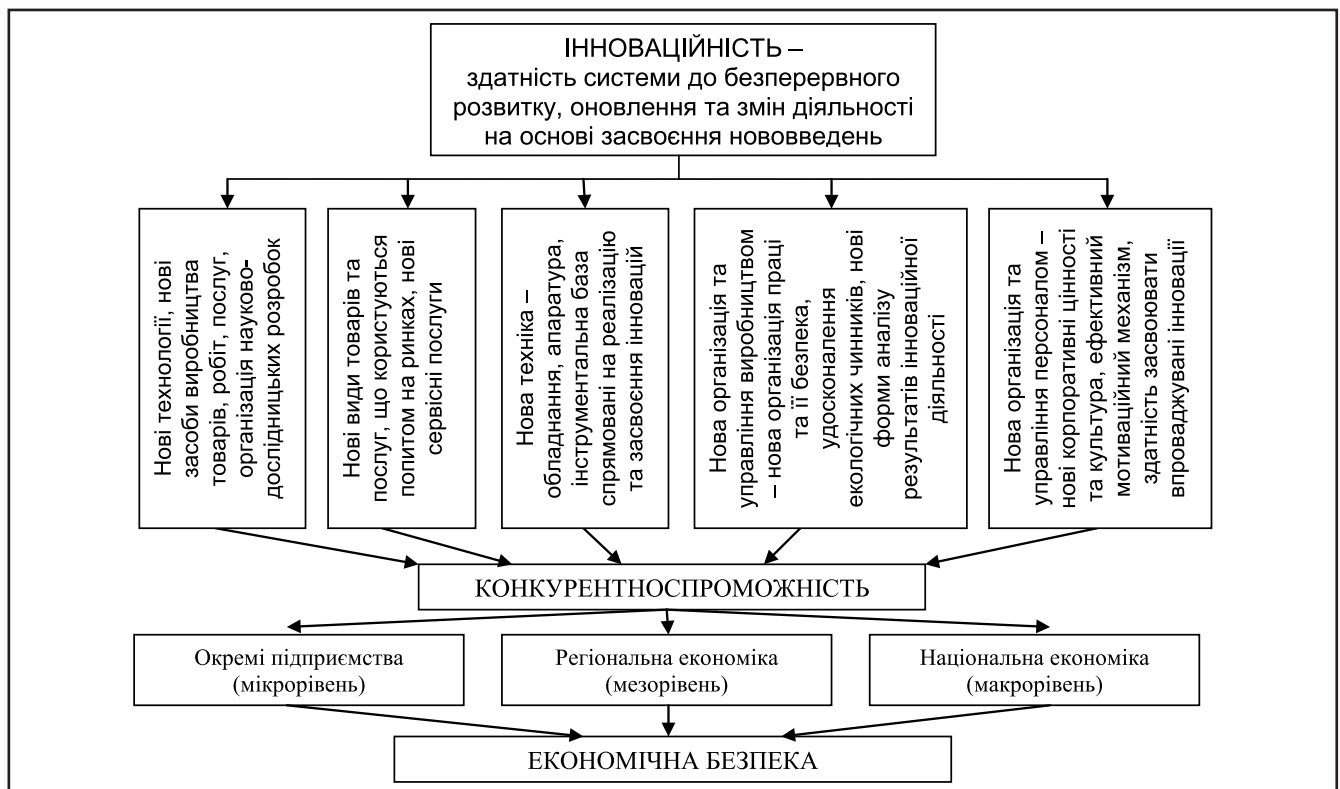
До факторів, що впливають на кожен ланку інноваційного процесу та визначають наближення до інноваційної безпеки економіки варто віднести:

Якість людського капіталу, його відповідність вимогам технологій бізнес–середовища, що постійно змінюються.

Розвиток наукового сектору, що генерує інновації. Готовність сприймати та засвоювати інновації у виробництві.

Інфраструктура для розповсюдження, дифузії інновацій.

Сучасний стан глобалізації не залишає інноваційному процесові жодного шансу залишитися в рамках національних економік [4].

Рисунок 1. Взаємозв'язок параметрів «Інноваційність – конкурентоспроможність – економічна безпека» [1]

В контексті активізації процесів формування економічної безпеки підприємства засобами інноваційного розвитку визначено три основні функції інновацій:

- забезпечення росту та якісного оновлення продукції на рівні як окремого підприємства, так і національної економіки в цілому;
- здійснення прогресивних структурних економічних зрушень, що стосуються найважливіших народногосподарських пропорцій: відтворювальних, галузевих, вартісних;
- реалізація новітніх досягнень науково–технічного прогресу і підвищення на цій основі ефективності виробництва на мікро – і макрорівнях [3].

При цьому слід відзначити, що реалізація стратегії зміцнення економічної безпеки України на основі активізації інноваційного розвитку повинна проводитися з урахуванням факторів, що гальмують інноваційну активність [1].

Так, низькій рівень економічної безпеки України зумовлений значними проблемами інноваційного розвитку держави, серед яких:

- низький рівень інноваційної активності підприємств;
- низький рівень загального обсягу державного фінансування науки й, відповідно, низький рівень наукоємності ВВП;
- брак власних коштів підприємств, які виступають основним джерелом фінансування науково–технічних розробок;
- збереження тенденції до скорочення чисельності виконавців науково–технічних робіт;
- недостатня розвиненість інноваційної інфраструктури;
- відсутність цільових програм розвитку інноваційного підприємництва;
- відсутність належної системи науково–технологічного прогнозування в Україні;
- недостатній рівень інвестування через відсутність сприятливого інвестиційного клімату та відповідного нормативно–правового забезпечення;
- відсутність новітніх інформаційних технологій;
- руйнування механізмів організаційної взаємодії галузевої науки та виробництва в результаті ліквідації галузевих міністерств;
- не сформованість механізмів стимулювання великих корпоративних структур до комерціалізації результатів наукових досліджень;
- деградація технологічної структури діючих підприємств;

– відсутність законодавчого механізму захисту інтелектуальної власності та об'єктивної інформації про наявний інтелектуальний потенціал країни тощо [1].

Ліквідація вищезазначених факторів сприятиме прискоренню структурної перебудови національної економіки на інноваційних засадах, активізації інноваційної діяльності, зміцненню рівня економічної безпеки.

Впровадження досвіду країн Європейського Союзу в умовах трансформації світової системи економіки сьогодні є найбільш актуальним питанням співробітництва в рамках системи Україна – ЄС. Ґрунтуючись на досвіді європейських країн, у тому числі і держав – нових членів Європейського союзу, в Україні повинна формуватися нова ідеологія безпеки, стрижнем якої є досягнення стійкого розвитку економіки шляхом виконання певних завдань і отримання конкретних результатів на основі забезпечення інноваційного розвитку, ефективного використання ресурсів та дотримання вимог законодавства та нормативно–правових документів [7].

На сьогоднішній день, за даними Міністерства юстиції, існує більше ніж 200 законодавчих актів, що регулюють відносини у сфері інновацій, а з урахуванням підзаконних нормативно–правових актів галузевої належності – понад 400. Розвиток інноваційної системи передбачений цілою низкою нормативно–правових документів, які містять декілька списків пріоритетів у цій сфері (табл. 1) [4].

Визначені пріоритетні напрямки не збігаються у різних документах, сформульовані надто широко і не дозволяють забезпечити високий рівень концентрації інвестиційних ресурсів на реалізації інвестиційних та інноваційних проектів для здійснення прогресивних структурних зрушень.

На сьогоднішній день пріоритети інноваційної політики залишаються настільки ж широкими, наскільки широкими і невизначеними є соціально–економічні пріоритети розвитку України загалом. Незважаючи на зміни урядів та їхні програми, за всі роки незалежності країна не мала чітко визначеного вектору розвитку, бачення України в системі міжнародного поділу праці та відповідної промислової політики [4].

Таким чином, все перераховане вимагає від нашої держави розроблення та здійснення власної стратегії реалізації інноваційного розвитку, як основи забезпечення необхідного рівня її економічної безпеки.

ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА

Головними характеристиками цієї стратегії мають стати структурованість та поетапність:

Перший етап – «втілення» – це організація спеціальної загальнонаціональної інноваційно-технологічної системи, до складу якої входимуть технологічні і інноваційні науково-виробничі зони, технопарки, технополіси та техноінкубатори. На даному етапі доцільним також є створення кластерних об'єднань – груп взаємопов'язаних виробничих і допоміжних підприємств і установ.

Таким чином, на першому етапі пропонується створення окремих точок інноваційного зростання окремих регіонів країни.

Другий етап – «сегментування» – створення національних інноваційних портів, інноваційних територій та економічних інноваційних груп, як базових елементів адаптації та впровадження новітніх високотехнологічних потоків і структур, орієнтованих на залучення закордонних приватних інвестицій. Інноваційні порти стануть своєрідними «технологічними коридорами», через які українська економіка приєднається до світової економіки. Поєднання їх з технопарками, кластерами,

інноваційними й інвестиційними банками та науково-дослідницькими центрами створює ефективну українську інноваційну інфраструктуру.

Отже, на другому етапі пропонується створення вже не окремих точок зростання, а цілих територій зі значними розмірами, які будуть спроможні виступити каталізаторами інноваційного розвитку національної економіки.

Третій етап – «експансія» – створення загальнонаціональної інноваційної високотехнологічної мережі, яка забезпечить адекватний зворотний зв'язок між усіма складовими національної і світової економіки.

Мається на увазі перетворення не окремих точок, територій або регіонів, а усієї країни на єдину інноваційну мережу (територію).

При цьому головною метою реалізації національної стратегії інноваційного розвитку має бути забезпечення випереджаючого становлення новітнього технологічного укладу як запоруки зміцнення економічної безпеки України [1].

Стан економіки, який відповідає вимогам економічної безпеки України, повинен характери-

Таблиця 1. Визначені законодавством пріоритети інноваційної сфери

Закон України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» № 3715-17	Закон України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки» (на період до 2020 року)	Постанова КМУ «Про затвердження Програми розвитку інвестиційної та інноваційної діяльності в Україні»
Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії; Освоєння нових технологій високо-технологічного розвитку транспортної системи, ракетно-космічної галузі, авіа- і суднобудування, озброєння та військової техніки; Освоєння нових технологій виробництва матеріалів, їх оброблення і з'єднання, створення індустрії наноматеріалів та нанотехнологій; Технологічне оновлення та розвиток агро-промислового комплексу; Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики; Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища; Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки.	Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави; Інформаційні та комунікаційні технології; Енергетика та енергоефективність; Раціональне природо-користування; Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань; Нові речовини і матеріали.	Забезпечення розвитку енергетичної інфраструктури, зокрема газотранспортної системи, атомного та ракетно-космічного машинобудування, авіа- і суднобудування; Видобування нафти, газу та вугілля; Виробництво, перероблення та зберігання сільськогосподарської продукції; Будівництво і реконструкція автомобільних доріг, інших об'єктів інфраструктури, Реконструкція систем тепло- і водопостачання та водовідведення; Будівництво житла.

зватися визначеними кількісними критеріями і параметрами (пороговими значеннями), які забезпечують прийнятні для більшості громадян умови життя та розвитку особистості, стійку соціально–економічну ситуацію, можливість протистояти внутрішнім та зовнішнім загрозам. Вихід за визначені межі цих параметрів викликає загрозу економічній безпеці [4].

Об'єктивний і всебічний моніторинг економіки з погляду економічної безпеки України повинен ґрунтуватися на основі аналізу конкретних кількісних значень індикаторів економічної безпеки. Це має забезпечити коректне уявлення про поточний та прогнозований рівні економічної безпеки держави. Оцінка рівня економічної безпеки дозволить проаналізувати стан окремих складників економічної безпеки, визначити пріоритетні заходи щодо попередження загроз чи усунення наслідків їх прояву.

У наукових дослідженнях з відповідних питань містяться два головних підходи до розрахунку економічної безпеки. Перший підхід базується на розрахунку множини (переліку) індикаторів за принципами репрезентативності (включені найбільш суттєві показники, що впливають на рівень економічної безпеки держави), достовірності (адекватно відображають стан складової безпеки) та інформаційної доступності (під час розрахунку використовуються офіційні статистичні дані та публічні експертні оцінки).

Другий підхід передбачає розрахунок на базі середньозважених субіндексів (складових економічної безпеки) адитивного інтегрального показника (індексу), який характеризує прогресивні чи регресивні зміни економічної безпеки [4]. За кожною зі сфер економічної безпеки України проводиться розрахунок інтегрального індикатора за такою формулою:

$$I_m = \sum_{i=1}^n d_i y_i,$$

де I_m – агрегований показник m -ї сфери економічної безпеки України;

d_i – визначений за методом експертних оцінок ваговий коефіцієнт, який характеризує розмір внеску в інтегральний індекс i -го індикатора;

y_i – нормоване значення i -го індикатора [4].

Узагальнюючий інтегральний індикатор стану економічної безпеки України визначається за такою формулою:

$$I = \sum_m d_m I_m,$$

де I – узагальнюючий інтегральний індикатор стану економічної безпеки України;

d_m – визначений за методом експертних оцінок ваговий коефіцієнт, який характеризує розмір внеску в інтегральний індекс агрегованого показника m -ї сфери економічної безпеки України [4].

Діапазон характеристичних значень кожного показника вимірюється від 0 до 1 (або від 0 до 100 відсотків) та ділиться на п'ять інтервалів (рівнів): абсолютно небезпечний (0), критичний (0,2 або 20 %), небезпечний (0,4 або 40 %), незадовільний (0,6 або 60 %), задовільний (0,8 або 80 %), оптимальний (1).

Узагальнюючий показник інноваційної безпеки, в свою чергу, пропонується розраховувати на основі стандартної формули адитивного інтегрального індикатора та вибраних індикаторів інноваційної безпеки:

$$I_{is} = \sum_{n=1}^{\infty} d_n y_n,$$

де I_{is} – інтегральний індикатор інноваційної безпеки України;

d_n – ваговий коефіцієнт, який характеризує розмір внеску в інтегральний індикатор n -го індикатора;

y_n – нормоване значення n -го індикатора (y % до оптимального) [4].

Вибрані індикатори інноваційної безпеки представлені в таблиці 2. Характеристичні значення кожного з індикаторів, що відповідають рівню безпеки від критичного до оптимального, визначені відповідно до Методики МЕРТ. Індикатори відображають стадії інноваційного процесу: починаючи з оцінки інноваційного потенціалу, потім рівень сприйняття інновацій реальним сектором економіки і закінчуючи оцінкою результатів інноваційного процесу.

В сучасних умовах статистичний аналіз підтверджує відсутність ринкових механізмів саморозвитку інноваційних процесів та фрагментарність існуючої в Україні інноваційної системи. Фактичні кількісні параметри багатьох індикаторів економічної безпеки є значно нижчими встановлених порогових значень. Саме відхилення фактичних параметрів від порогових значень показує гостроту загроз економічній безпеці та черговість їх усунення. Особливого занепокоєння викликає стан інноваційної безпеки, де більшість індикаторів відповідають критичному або небезпечному рівню [4].

Таблиця 2. Система індикаторів інноваційної безпеки та їх нормування

№	Індикатори інноваційної безпеки	Вагові коефіцієнти	Оптимальне значення ІБ	Пояснення щодо оптимального значення	Пояснення щодо вагового коефіцієнту
1	Питома вага обсягу виконаних наукових і науково-технічних робіт у ВВП, %	0,15	3	Відповідно до метод. рекомендацій МЕРТ	
2	Відношення витрат на наукові та науково-технічні роботи за рахунок держбюджету, % ВВП	0,15	1	Відповідно до метод. рекомендацій МЕРТ	
3	Питома вага підприємств, що впроваджували інновації, у загальній кількості промислових підприємств, %	0,09	35	Відповідно до метод. рекомендацій МЕРТ	За умов зростаючого рівня концентрації виробництва використання індикатора неефективне
4	Відношення експорту роялті, ліцензійних послуг, комп'ютерних та інформаційних послуг, наукових та конструкторських розробок, послуг в архітектурних, інженерних та інших технічних галузях, % ВВП	0,1	2	Наближення до фактичного рівня, оскільки фактичні показники перевищують експертні оцінки	Зниження вагового коефіцієнта у зв'язку із неоднозначністю стимулюючої ролі індикатора
5	Кількість виконавців наукових та науково-технічних робіт у розрахунку на 1000 осіб зайнятого населення (у віці 15–70 років)	0,125	18,3	Фактичні дані країн ЄС згідно з даними Держкомстату	
6	Питома вага витрат на виконання наукових та науково-технічних робіт у ВВП	0,125	2	Відповідно до метод. рекомендацій МЕРТ	
7	Питома вага інноваційно активних підприємств у загальній кількості промислових підприємств, %	0,09	30	Відповідно до метод. рекомендацій МЕРТ	За умов зростаючого рівня концентрації виробництва використання індикатора неефективне
8	Питома вага реалізованої інноваційної продукції в обсязі промислової, %	0,17	25	Відповідно до метод. рекомендацій МЕРТ	Підвищення фактора ефективності для транзитивної економіки
	Додатково: Частка продукції, що була реалізована на конкурентних ринках країни, %		80	Відповідно до метод. рекомендацій МЕРТ	

Проведене дослідження показало, що, не зважаючи на велику кількість прийнятих нормативно-правових документів та стратегій у сфері інноваційної безпеки, не відбувається позитивних процесів. Більш того, держава зменшує фінансування інноваційної сфери та ліквідує або перепрофілює державні установи, що призвані проводити політику та відповідати за позитивні зміни у інноваційній сфері.

Отже, сучасний стан економічної безпеки диктує необхідність формування нової державної політики в сфері інновацій. Вибір політики інноваційного

розвитку України не може бути зроблено без урахування інституційних обмежень. Інновації в умовах інституційних обмежень повинні розглядатися як інструмент стимулювання економічного зростання та посилення економічної безпеки.

Визначені інституційні особливості України обумовлюють необхідність коригування інноваційної політики у наступних напрямках:

– інноваційна політика держави повинна підпорядковуватись довгостроковій стратегії економічної безпеки з чітко визначеними галузями, які будуть розвиватися за підтримкою держави;

– перехід від нарощування загальних обсягів підтримки за всіма складовими національної інноваційної системи до концентрації матеріальних та фінансових ресурсів держави на досягненні стратегічних цілей;

– максимальний акцент у інноваційній політиці повинно бути надано неселективним методам підтримки інновацій та створенню ринкової інфраструктури [4].

Висновки

Отже, економічна безпека сучасного підприємства забезпечується комплексом умов, серед яких першочергове значення має інноваційний розвиток. Перешкодою на його шляху є наявність комплексу проблем, що заважають нормальному функціонуванню підприємництва в Україні, його інноваційним крокам і, відповідно, забезпеченості захистом від загроз всередині організації та з боку державних інституцій, конкурентів і недобросовісних бізнес-партнерів. Пошук вирішення даних проблемних питань може стати предметом подальших наукових досліджень. Їх подолання вимагає поєднання механізмів державного регулювання з механізмом самоорганізації сучасного підприємства, що є ознакою цивілізованого ринку інновацій та необхідною умовою стійкого розвитку економіки.

Список використаних джерел

1. Болдуева О. В. Роль інновацій у забезпеченні економічної безпеки країни / О. В. Болдуева, О. С. Богма.

// Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. – 2015. – №2 (12). – С. 85–90.

2. Волощук Л. О. Економічна безпека та інноваційний розвиток промислового підприємства: сутність та взаємозв'язок як об'єктів управління / Л. О. Волощук. // Економіка: реалії часу. – 2014. – №6 (16). – С. 217–223.

3. Гавриш О. А. Інноваційний розвиток як необхідна складова економічної безпеки сучасних підприємств [Електронний ресурс] / О. А. Гавриш, Г. М. Черняк. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: <http://econpmu.kpi.ua/uk/node/790>.

4. Мосійчук Т. К. Інноваційний розвиток в контексті економічної безпеки держави : дис. канд. ек. наук : 21.04.01 / Мосійчук Т. К. – К., 2016. – 239 с.

5. Мусієнко В. Д. Перспективні напрямки управління економічною безпекою суб'єкта господарювання в умовах інноваційного розвитку / В. Д. Мусієнко, К. Р. Роменська. // Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції: збірник наукових праць. – Львів : Національний університет «Львівська політехніка», 2017. – С. 317–318.

6. Турило А. М. Інновації як ключовий чинник економічної та фінансової безпеки підприємства в умовах зовнішньоекономічної діяльності / А. М. Турило, О. А. Зінченко, А. А. Турило. // Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. – 2014. – №1 (10). – С. 224–229.

7. Якименко О. Г. Механізми державного управління економічною безпекою в умовах інноваційного розвитку України / О. Г. Якименко. // «Державне управління: удосконалення та розвиток». – 2012. – №10.

УДК 330.131.5

О.М. МАЛИХІНА,
к.е.н., доцент КНУБА
Р.В. ТРАЧ,
к.е.н., докторант КНУБА

Теоретико–методологічні аспекти позиціонування будівельних проектів у форматі інноваційного провайдингу

Стаття присвячена дослідженню еволюції, сучасного стану та можливим напрямкам розвитку ресурсної стратегії діяльності будівельних підприємств під впливом сучасних концепцій інтегрованої реалізації проекту (Integrated Project Delivery) та інформаційного моделювання у будівництві (Building Information Modeling). Досліджено фактори зростання ризиків при реалізації інвестиційних проектів у будівництві. Запропоновано застосування мережевих управлінських структур для підвищення ефективності реалізації інвестиційних проектів. Проаналізовано існуючий концептуальний підхід до терміну «інноваційний провайдинг» шляхом узагальнення існуючих підходів до визначення сутності інноваційних процесів, розкрито їх сутність та економічну природу, яка обумовлює їх специфічність застосування інноваційного провайдингу для підприємств будівельної галузі.